

С Т А Н О В И Щ Е

ЗА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД
«НАСЕЛЕНИЕТО НА ЮЖНА БЪЛГАРИЯ IV - IX в.
(ПО АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ДАННИ)»
НА ГАЛИНА СТЕФАНОВА ГРОЗДАНОВА,
ДОКТОРАНТ КЪМ КАТЕДРА АРХЕОЛОГИЯ" В СУ «КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ»

Темата на дисертацията е избрана много сполучливо. Тя е навременна и полезна. Отдавна е назряла необходимостта от обобщена разработка, на базата на веществен материал, с методите на археологическата наука и привличане на постиженията от други сфери на познанието (история, епиграфика, нумизматика, сфрагистика и др.) да се проследят сложните процеси в днешните южнобългарски територии в бурното време на сериозни социални, икономически и етнически промени от средата на VI до средата на IX век, което е и основна цел на дисертацията. Докторантката правилно отбелязва, че това стана възможно едва сега, след придобиването на достатъчен емпиричен благодарение на извършените интензивни регулярни и спасителни теренни археологически проучвания в последните няколко десетилетия.

За постигане на целите и свързаните с тях конкретни задачи, посочени в увода на дисертацията, Г. Грозданова привлича за анализ много етноопределящи публикувани и непубликувани стационарни (селища, некрополи) подвижни (керамика, метални накити и др.) паметници. Докторантката правилно, според мен, е конструирала работата си. Тя е разделена на три основни дяла - аналитичен текст, включващ увод, 7 глави и заключение, каталог и задължителната за всяко археологическо изследване илюстративна част.

Няма да повтарям приносите в аналитичната част, коректно посочени в автореферата. Ще подчертая само личният принос на докторантката в изследването на неукрепеното селище при с. Капитан Андреево, което засега се очертава като знаково ранносредновековно находище в южна България. Похвален е опитът ѝ за създаване на относителна и дори абсолютна хронология на селището, по която може да се дискутира, особено що се отнася до точното датиране на трите му фази на обитаване. Приносен характер има и обвързването и синхронизирането на голямо изключителен паметник със сходни находища от проучваната територия.

Тук няма да излагам свои несъгласия с някои малобройни заключения на дисертанката. В В значителната си част теса дискуссионни и е въпрос на бъдещи проучвания и добиване на нови факти и паметници за окончателното им разрешаване.

Впечатление прави и много доброто познаване на библиографията по темата. Това личи както при интерпретирането на ватериала, включен в аналитичната част на дисертацията, така и в приложения обширен списък на използваната литература.

Отлично е направена каталожната част на труда. В нея авторката е вложила максимална информация за паметниците - обективна основа, върху която се

градят интерпритациите и заключенията, изложени в основаната текстуална част на труда.

Положителна оценка заслужава и илюстративана част на труда - обилна и надлежно представена.

В окончателния вариант на дисертацията авторката се е съобразила с повечето от направените препоръки и бележки на заседание в катедрата при първоначалното обсъждане на труда.

Накрая си позволявам да отбележа на базата на всичко изложено съвсем накратко дотук, че Галина Стефанова Грозданова успешно се е справила с поставената цел в представения си дисертационен труд и се очертава като перспективен млад учен, с добре овладяна методика на археологическото изследване и обширна ерудиция по зана мавация я проблем. Това ми дава основание с дълбоко убеждение да препоръчам да се присади на Галина Стефанова Грозданова образователната и научна степен "доктор".

Доц. д-р Ирина Щерева